

Spørgsmål og svar fra borgermøde i Tasiilaq vedr. Ironbark Zinc Ltd. ansøgning om udnyttelse af zink- og blyforekomsten ved Citronen Fjord i november 2015

Borgermøde i Tasiilaq

28. januar 2016

Ca. 100 fremmødte

Spørgsmål fra salen

Henning Maqe:

Det oplyses, at der ikke er ret meget planter og dyr i området, så hvis der sker et uheld som forurener, så vil det måske ikke betyde så meget for miljøet?

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Vi forsøger at lave regler, der gør, at der ikke sker nogen forurening, som har betydning for miljøet i området. At der er så lidt vegetation er en fordel, men der bliver noget støvforurening langs med vejene. I områder hvor der ikke er vegetation, så er der ingen dyr. Men det betyder ikke, at vi slækker miljøkravene. Der vil gælde de samme regler, der siger at, man må ikke støve mere end den tilladte grænse. Der må ikke udledes svovlsyre, som indeholder opløste tungmetaller.

Henning Maqe tillægsspørgsmål:

Vi kan se dyr og planter, men ikke den syre, der danner grundlag for dannelse af bakterier?

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Pyrit omdannes til svovlsyre og det sker faktisk ved hjælp af naturlige bakterier. Så det er faktisk naturlige bakterier, som er med til at lave forurening i området. Der findes sikkert også mange andre bakterier i området, men det har vi ikke studeret. Vi har kun studeret de bakterier, der ved at producere svovlsyre gør skade i området.

Bent Kuitse:

Vejret i Nordøstgrønland er meget ustabil og derfra er der meget langt til nærmeste by, hvordan vil det se ud med hensyn til lægehjælp deroppe?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Der vil være et sundhedscenter på selve minen. Og det har man også haft under efterforskningsfasen. Og hvis man bliver alvorligt syg, så vil der altid være et fly, der giver mulighed for at komme på et hospital. På minen vil der også være minimum en sygeplejerske, og sandsynligvis vil der også være en læge.

Søren Sohn Krog Petersen, Afdelingschef, Dep. for Råstoffer supplerer svaret:

- Fra Råstofstyrelsens side vil vi stille krav til Ironbark omkring sundhedsberedskab som helhed, ligesom vi gør til alle andre mineprojekter. Et mineprojekt skal så vidt muligt være selvkørende, også når det gælder beredskab. Så de skal kunne tage højde for alle scenarier, og i det omfang det er nødvendigt, kunne evakuere folk selv. Vi vil også stille krav til at, de også skal have sundhedspersonale på stedet. De skal kunne håndtere miljøuheld, så de kan rydde op for eksempel efter oliespil. De skal kunne foretage redning i den underjordiske mine, hvis der sker sammenstyrtning, så de skal have folk, der er uddannede til mineredning. Til alle mineprojekter stilles der krav om beredskab, der er tilpasset de forhold der er i den enkelte mine.

Johan Uitsatikitseq:

- Kan man blive ansat i minen, selvom man ikke har uddannelse?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Det vil være forskellige positioner, og nogle af positionerne kræver ikke, at man har en uddannelse. Traditionelt på miner som denne, er der nogen som vil kunne arbejde sig op og lære de forudsætninger, der skal til for at arbejde på en mine. Men selskabet håber på at arbejde sammen med mineskolen i Sisimiut og få medarbejdere, der har en uddannelse derfra. På råstofskolen undervises der i sproget engelsk, på et niveau der skal kunne forstås, hvis der opstår en kritisk situation. På en mine er man nødt til at have ét sprog, der skal bruges i en kritisk situation. Så derfor har råstofskolen valgt at det skal være engelsk, så man kan forstå de instrukser, der bliver givet under en kritisk situation.

Hans Josvassen:

- Hvor stort bliver overskuddet? Som jeg kan se, så få Grønland ikke ret mange penge ud af minen. 2 milliarder kroner er mange penge, men indtægterne vil nok være flere i løbet af de kommende 14 år. Grønland og Danmark vil få en del af overskuddet, men jeg føler at Grønland bare bliver solgt. Da jeg kan se at Grønland ikke vil få ret meget økonomisk gevinst af projektet. Kan I forstå det?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- De beregninger, der er lavet på nuværende tidspunkt, de viser, at der vil blive betalt, hvad der svarer til 2 milliarder kroner i skat i Grønland. Og derudover vil der komme indkomstskatter fra medarbejderne, og de er også beregnet til omkring 2 milliarder kroner, afhængigt af fordelingen af grønlandske og internationale medarbejdere. Det der bliver diskuteret hernede, det er omkring den her royalty, som også blev nævnt tidligere, som man på nuværende tidspunkt ikke har i licensen, hvor man skal betale, men hvor man fra Selvstyrets side under forhandlingerne vil prøve at, få indført en royalty.

Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsvæsen, Mala Høy Kúko:

- I forhandlingerne til IBA nævnte en af deltagerne at Selvstyret og Ironbark vil forhandle om blandt andet den kommende størrelse på royalty. I har allerede hørt at royalty ikke var med under opstarten til Ironbarkprojektet. Men det er Naalakkersuisut mål, men det vil blive taget

op under de kommende IBA forhandlinger. Det er vores pligt at hver gang stille efter at Grønland får størst mulig gevinst.

Hans Josvassen tillægsspørgsmål:

- Vi har allerede set, at et fjeld blev tømt for råstoffer i Sydgrønland for mange milliarder kroner, og hvor Grønland kun fik få millioner kroner ud af det, mens det firma der var dernede blev et af de største firmaer i deres eget land. Skal vi så bare gentage samme procedure? Hvad mener I?

Mathias Barfod, AC fuldmægtig i Dep. For Erhverv:

- Jeg går ud fra, at det projekt man tænker på er Nalunaq-minen i Sydgrønland. Det var en forholdsvis lille mine, men genererede lokalt en betydelig efterspørgsel efter arbejdskraft, som Nanortalik fik glæde af. Derfor var befolkningen i Nanortalik ikke glade for at minen lukkede.

Niels Amiinnaq:

-Vi kan se at havstrømmene er ændrede som følge af klimaforandringerne gennem de sidste par årtier. Jeg vil gerne vide om man har undersøgt strømforholdene, da fangstederne ligger ikke så langt fra den kommende mine. Om minen gennem havstrømmene vil få indflydelse over de fangststyr, der kommer langs kysten ned til os.

Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsvæsen, Mala Høy Kúko:

- Vi har en strenge råstoflov her i Grønland. Vi kan derfor fra Naalakkersuisuts side ikke acceptere, at der sker forurening fra miner, derfor sagde jeg i starten, at der skal arbejdes meget omhyggeligt med projektet. Der vil blive foretaget tilbundsgående undersøgelser og der er endnu ikke taget endelig beslutning om projektet skal realiseres. Men opgaverne bliver gjort, og det er vigtigt at høre Jeres mening i den forbindelse.

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Jeg har ikke noget godt svar på dit spørgsmål om klimaforandringernes betydning, jeg kan ikke huske om at vi har forudsigelser for om havstrømningerne skulle ændre sig. Men jeg ved at det er en forudsætning for en fornuftig opklaring under tailings under jorden, at der bliver permafrost. Og vi har ikke nogen formodninger om at permafrosten vil forsvinde fra det område. Der vil i hvert fald gå meget lang tid, så spørgsmålet om klimaforandringerne har ikke en stor vægt i de miljøbetragtninger der er foretaget. Vi er alligevel så langt mod nord at der skal ske virkelig store klimaforandringer før eksempelvis permafrosten forsvinder.

Niels Amiinnaq tillægsspørgsmål:

-Jeg forstår, men hvad med regnvand, der flyder ned fra fjeldene til havet og bliver transporteret af havstrømmene videre langs kysten. Derfor spurgte jeg sådan.

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Jeg håber jeg forstår spørgsmålet rigtigt at det gik på at når det regner, ned over de områder, som både er naturligt forurenet og som måske bliver forurenet af minedriften, så opløses forureningen i vandet, løber ned i floden og ender ude i vandet. Ja, det vil den selvfølgelig, derfor har vi også beskæftiget os meget med miljøet ude i den lille fjord – Citronen fjord, og sat grænseværdier for højeste tilladt koncentrationer af tungmetaller i havvandet. Og det er en del af aftalen med Ironbark at, disse grænseværdier skal overholdes. Så, det er rigtig nok at som spørgeren siger at forureningen, hvis den kommer ind fra land, så vil den ende ude i fjorden, og det er også der vi har nogen af vores grænseværdier.

Abia Kuitse:

-Da jeg føler at jeg mangler yderligere oplysninger og ved at der findes uran overalt i mindre eller større mængder, så vil jeg gerne spørge om, hvor stort uranindhold der er i det råstof, der skal udvindes fra Citronen fjord. Derudover ved vi at minen kommet til at ligge et fredet område, hvor der er dyr, og vi ved at støv kan sprede sig til et stort område. Derfor vil jeg gerne vide om hvilke indhold der findes på det råstof der skal udvindes.

Jesper Bidstrup Larsen, Kons. Styrelseschef, Dep. Natur og Miljø:

- Selskabet har foretaget geokemiske analyser af alt, hvad der er af indhold i malmen, og analyserne viser at, der er ikke noget uran i malmen deroppe. Hvis man går ind på Høringsportalen, så er der et link til Ironbarks hjemmeside, hvor de geokemiske rapporter ligger, så man kan se de præcise indhold i malmen. På Ironbarks hjemmeside ligger der også rapporter om støvspredning. I rapporter kan man se, hvor støvspredningen er og hvor støvkonzentrationen er høj, og som Gert Asmund nævnte, så er det meget lokalt, rundt om vejene, rundt om bruddet, hvor de bryder malmen. Der er ikke nævneværdigt støv, der bliver spredt langt ud over mineområdet.

Laura Tàunâjik:

- Mit første spørgsmål drejer sig om uddannelse. Vi har vidst længe, at grønlanderne altid har fået mindre i løn, derfor vil jeg vide, hvor stor lønforskel der vil være mellem den hjemmehørende og udenlandske arbejdskraft. Og hvordan vil man sikre, at den største del af den hjemmehørende arbejdskraft vil være uddannet? Hvor høj vil uddannelsesniveaue være? Hvilken sværhedsgrad vil have? Mit andet spørgsmål drejer sig om: Vi ved, at de bare forlod Ikkatseq, fordi man ikke kan placere ansvaret. Hvordan kan vi så beredskabsmæssigt være sikre på at, det ikke bare bliver forladt på samme måde?

Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsvæsen, Mala Høy Kúko:

- Det er Naalakkersuisut mål, at det største antal medarbejdere på minen bliver de grønlandske medarbejdere. Det er også vores mål, at der bliver ansat mange grønlandske elever deroppe. Der er også regler omkring lønningsforhold, som jeg bare uden videre ikke kan remse op med, men disse spørgsmål bliver taget op til IBA-forhandlingerne mellem Selvstyret, kommunerne og Ironbark. Det der skete i Ikkatseq er en anden historie. Men

Naalakkersuisut vil have afsat midler til så, at problemer som det, der skete i Ikkatseq ikke gentager sig igen i fremtiden. Naalakkersuisut kræver overfor mineselskaber at have afsat midler af til oprydning efter at minen er lukket. Dette krav vil således opdateres løbende fremover.

Jesper Bidstrup Larsen, Kons. Styrelseschef, Dep. Natur og Miljø:

- Som jeg forstod dit spørgsmål så var der også noget til når minen er væk, og der skal ryddes op, og hvordan vi sikrer os, at det ikke er Grønland, der står tilbage med et problem. Ifølge planerne kommer der godkendelse af deres nedlukningsplan. I del af de planer er at vi løbende ser hvad der er af udstyr, hvad det er der trænger til oprydning, hvor selskabet skal sørge for at der står penge på en konto som vi kan bruge i tilfælde af at selskabet skulle gå konkurs. Disse penge vil stå klar som dækning til en eventuel oprydning. Den bliver hvert år justeret, så hvis der kommer flere ting der oppe, så skal der også flere penge ind på kontoen. Det er mange millioner kroner, der kommer til at stå på den konto. Der bliver lavet en vurdering hvert år.

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Svar til spørgsmålet der rejst i forhold til lønninger. Der vil man følge faste lønrammer til både direktøren og alle medarbejderne og lønningerne vil være det samme for alle ligegyldigt hvor man kommer fra. Man får løn efter ansættelsesniveau.

Laura Tàunâjik:

- Det er ikke billigt at rejse rundt i Grønland, derfor er det nærliggende at vide om, hvem der vil betale for de kommende minepraktikanter's billetter. Og hvem står for ulykkesforsikringer?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- I forhold til transport af medarbejdere: Der vil man have et centralt sted i Kangerlussuaq, hvor man vil transportere medarbejderne op til minen med et fly, der skal bruges specielt til minen. Man vil få et vist beløb medregnet i medarbejdernes lønpakke, der skal bruges til en returbillet til Kangerlussuaq fra bopælen. I forhold til, hvis man bliver syg på minen og at man skal transporteres væk, så vil man få en forsikringsordning, som man ikke selv skal betale for rejsen.

Mathias Barfod, AC fuldmægtig, Dep. For Erhverv:

- Det er også noget som vi er opmærksomme på i forbindelse med IBA-forhandlingerne. Udgangspunktet er at, det selvfølgelig ikke er rimeligt at, de grønlandske medarbejdere skal betale for rejsen selv. Og derfor står der også i VSB-redegørelsen at, det beløb som skal dække omkostninger til Kangerlussuaq gælder for hovedbyerne. Derudover så har selskabet også sagt, at de vil undersøge mulighederne for at man eventuelt kan flyve folk op via Island. Blandt andet herfra Østgrønland. Og det står i VSB-redegørelsen, den ligger ikke dernede, der ligger kun et ikke-teknisk resumé, men den kan findes på Høringsportalen.

Henriette Berthelsen:

- Hvordan er det overhovedet lovligt at lave en mine i Nationalparken, når fangerne ikke engang kan bruge det nu?

Jesper Bidstrup Larsen, Kons. Styrelseschef, Dep. Natur og Miljø:

- Nationalparken blev lavet i 1974, og siden da har man fra Grønlands side ikke fulgt med de UNESCO bestemmelser, der definerer, hvad der skal gælde for en Nationalpark. Så, på nuværende tidspunkt er der udover bekendtgørelsen for nationalparken ikke nogen specielle fastsatte regler for, hvad man må og ikke må i Nationalparken. Derfor bliver der miljømæssigt, gjort det at – der bliver kigget på de lokale forhold, der er deroppe, og hvis der skal foregå en minedrift på noget tidspunkt, så skal de overholde nogle regler, der gælder – der er forsvarlige for lokalområdet, deroppe hvor minen bliver lagt. Man er i gang med at udarbejde bestemmelser for hvad man må i nationalparken og hvad man ikke må. Det er et arbejde der er pågående

Henriette Berthelsen, tillægsspørgsmål:

- Der blev ikke nævnt noget omkring lydforurening. Der kommer til at flyve mange fly, så vidt jeg kan forstå. Hvor meget kommer lydforureningen til at påvirke miljøet?

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Lydforureningen er bearbejdet i VVM rapporten. Det anses for at være et mindre problem. Lydforurening rundt omkring er som regel, hvorledes et industriprojekt påvirker naboerne, og dem er der jo ingen af deroppe. Så er der noget at gøre med at de ansatte i minen skal bo behageligt. De må ikke kunne høre et elværk, der hele tiden dunker. De må ikke kunne høre forfærdelig støj, der hvor de bor. Og som jeg husker, så har man lagt beboelsen i passende afstand på de steder der støjer meget.

Henriette Berthelsen, andet tillægsspørgsmål:

- Der kommer til at være en masse sprængninger og fly hverdag. Og det er natur, hvor der er dyr både på landet og i vandet.

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Det er vurderet at der så få dyr i området, at støj overhovedet ikke er noget problem. Der er ikke rigtig dyr i det område. Der er små lemminger og der kommer en ulv eller isbjørn forbi engang imellem. Der er ikke rigtig noget dyreliv. Man kan se at der har været moskusokser. Man kan se at der har været hare, men der er altså mange af dem. Så man har vurderet at den støjpåvirkning – det kan vi godt se bort fra.

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Det der bliver svaret er, at størstedelen af minen – den ligger under jorden. Så de lyde, der vil komme, eller de eksplosioner, der vil det man kun kunne høre i et meget lille område i Nationalparken. Det der bliver tilføjet det er, at mens man har lavet de borer, der er lavet under efterforskningsfasen, der er der stadig kommet nogen dyr forbi, så det er ikke sådan at de er blevet skræmt væk. Det er vurderet at der vil være 2 fly om ugen til og fra minen, men man er ikke helt sikker på svaret. Men det bliver skrevet ned og det skal nok blive taget med.

Gert Asmund, forsker ved DCE:

- Det kan være at du har ramt et punkt, som kræver mere undersøgelse. Fordi jeg husker ikke at have læst noget om støj fra flyvemaskiner og vurdering af deres påvirkning. Så det er godt du skriver det ned.

Henriette Berthelsen, tredje tillægsspørgsmål:

- Hvad vil I gøre for at gøre det så bæredygtigt som muligt? Minerne forsynes meget fra Danmark, hvilket ikke er særlig bæredygtigt. Hvor meget vil I bruge varer fra Grønland, fra fangerne og fiskerne?

Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsvæsen, Mala Høy Kúko:

- Det er rigtigt, at Danmark forsyner os meget med fødevarer. Samme spørgsmål blev spurgt af fangerne ved Sisimiut under høringerne i Sisimiut. Hvordan vil man udnytte grønlandske fødevarer i minerne? Der vil være grønlandske medarbejdere i minen så emnet vil derfor også tages op som et mål i de kommende IBA-forhandlinger.

Nathan Maratse:

- Der blev oplyst om, at der ikke findes uran i malmen, men gennem radioen hører vi, at der findes uran i alle råstoffer. Jeg har oplevet at se alle fuglene forsvandt fra et fjeld inde i Kangerditsivakajik, måske var det på grund af, at der var uran på fjeldet? Mit andet spørgsmål handler om eventuelle ulykker og forsikringer på minen. Hvis en medarbejder kommer ud for en ulykke, er hans eller hendes familie også inkluderet ulykkesforsikringen?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Når man måler uran så findes der retningslinjer for, hvor meget baggrundstråling der må være, hvor man siger, at der ikke er uran, når man er under de guidelines. Og den mængde er man under. Der er uran på området, men ikke mere end der er guld, det er ikke noget som har nogen som helst påvirkning og indflydelse. I forhold til det med ulykker, og hvis der skulle ske en ulykke, så vil man som selskab gøre alt, hvad man kan for at undgå det. Man vil lave de sikkerhedsregler der er på minen efter de bedste standarder i hele verden. Så man vil gøre alt for at undgå ulykker. Som firma har man en forsikring, som vil blive udbetalt, hvis man bliver kronisk syg eller dør i en ulykke. Forsikringerne er ulykkes- og livsforsikringer.

Gert Asmund, forsker ved DCE:

-Angående uran. Alle bjergarter over alt på jorden indeholder noget uran. For eksempel

indeholder granit temmelig meget uran – ikke så meget der kan betale sig at udnytte, men mere end så mange andre bjergarter. Og de bjergarter, der findes op ved Citronen fjord indeholder meget lavt indhold af uran. Jesper udtrykte de sådan at de ikke indeholder uran, det er også rigtigt på den måde at der mindre end man normalt finder i bjergarter. Så uran er noget man ikke behøver at bekymre sig om. Når det gælder miljø her, så er det bly, at vi er mest nervøse for. For bly er giftigt og der er meget af det deroppe. Uran er noget vi har i Sydgrønland. Dengang der var nultolerance for uran havde Grønlands Selvstyre en grænse, der sagde under 60 ppm, altså 60 milligram pr. kilo, så vil man betragte det som at der ikke var uran til stede. De bjergarter der er på Citronen Fjord har et indhold af uran, der er langt under de 60 ppm pr. kilo. Det er bly vi skal bekymre os om deroppe.

Alice Pivat:

- Jeg har hørt elever på vestkysten tidligere fik mulighed for at blive uddannet på Råstofskolen og at uddannelsen var en succes. Hvornår vil denne mulighed begynde at gælde for hele Grønland? For eksempel startede man at målrette elevernes råstofuddannelse allerede fra 8. – 9. klassetrin. Hvor ser dette i Tasiilaq?

Mathias Barfod, AC fuldmægtig, Dep. For Erhverv:

- Det er noget som vi er meget bevidste om i Departementet og generelt, så er jeg enig i, at der mangler uddannelsesmaterialer ikke bare for elever i 9. klassetrin, men generelt i alle klassetrin i Folkeskolen. Og det er i hvert fald noget jeg har opfordret til at tage med i de kommende IBA-forhandlinger og uddannelsesmaterialer. Det kommer ikke kun Grønland til gavn men vil også komme selskabet til gavn.. Der er i forbindelse med rubinminen syd for Nuuk og Anorthosit projektet ved Kangerlussuaq (Hudson Resources), ikke specifikt indskrevet praktikpladser for Folkeskolen, men der er indskrevet lærlinge- og praktikpladser for begge projekter i IBA-aftalerne. De er indskrevet på brancheskoleniveau. Der er generelt i IBA-aftalerne bestemmelser om, hvor meget selskabet skal kommunikere udadtil. Der er indskrevet, at de eksempelvis skal have familiedage og besøgsdage og hvor meget de skal kommunikere med offentligheden. Ikke decideret praktikpladser for elever fra 9. klassetrin.

Wilhelm Mikaelson:

- Hvis der kommer flere dyrarter, der kan angribe mennesker i mineområdet, hvordan ser medarbejdernes muligheder ud med hensyn til at kunne aflive disse farlige dyr?

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Som udgangspunkt har man jo ikke tilladelse til at slå dyr ihjel. Og derfor vil man forsøge at jage dem væk. Jonathan Charles Downes er ikke helt sikker på hvordan lovgivningen er. Men man vil gøre alt hvad man kan for ikke at slå for eksempel en isbjørn ihjel.

Jesper Bidstrup Larsen, Kons. Styrelseschef, Dep. Natur og Miljø:

- Som udgangspunkt, så er det ulovligt at foretage jagt. De kan kun skyde på dyr, såfremt at de er til fare for mennesker. Men det vil blive stillet som et krav overfor selskabet, at de skal

have en plan for, hvis der kommer f.eks. en isbjørn i området og er til fare for mennesker – så skal de have en plan for, hvordan det skal håndteres.

Simujoq Kuitse:

- Ironbark har 50 procent i aktieandel i projektet, i hvis jeg er korrekt – så har kineserne 10 procent af aktieandelen. Hvem ejer så resten af aktierne? Det vil jeg gerne vide.

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- Ironbark er på Børsen i Australien, hvor 23 procent af aktierne er ejet af Nyrstar, som er verdens største zinksmelterfirma. 10 procent er ejet af Glencore, som er verdens største zinkforhandler. Kineserne har ingen aktier i selskabet. De øvrige aktier ejes af forskellige individuelle personer eller firmaer – folk, der har investeret i firmaet.

(Næste spørger Bianco Haraldsen var gået.)

Eli Kuitse:

- Havet ud for Nationalparken, hvor minen skal være, er ikke engang blevet undersøgt. Man vil besejle et havområde, som ikke engang er undersøgt. Undersøgelser af havområdet i Nationalparken nåede kun frem til Dannebrog, hvorfra havet nordover ikke er blevet undersøgt endnu. Klimaændringerne har spillet en rolle med hensyn til havstrømsforholdene og vindforholdene, hvor stormene er blevet meget kraftigere. Det er ellers godt, at minen vil skabe arbejdspladser, men man har jo ikke undersøgt om, hvordan store transportskibe vil komme til at påvirke området.

Jonathan Charles Downes, adm. Direktør i Ironbark / Camilla Christensen, konsulent, Sweco Danmark A/S:

- I Citronen Fjorden og Frederik Heides Fjord har man lavet dybdemålinger og søkort. I Frederik Heides Fjord er der en meget dyb stigning, der bliver hurtigt over 750 meter dybt. Før at man får lov til sejlads i området, hvor malmen sejles ud, så er der en aftale om at man skal have lavet målinger af hele sejlruten.

Jesper Bidstrup Larsen, Kons. Styrelseschef, Dep. Natur og Miljø:

- En del af høringsmaterialet inkluderer en rapport, der hedder en NSI Rapport, som betyder Sejladssikkerhedsundersøgelse på dansk. Og det er Søfartsstyrelsen i Danmark, der er myndigheden, der vurderer den, men når det er et farvand der ikke normalt besejles, så er selskabet forpligtet til at foretage en masse ting, og der skal de vurderer sejlruten i forhold til om det er sikkert at sejle. Så den rapport er også en rapport, som myndighederne skal vurdere for at se om sejladsen foregår, som den skal.